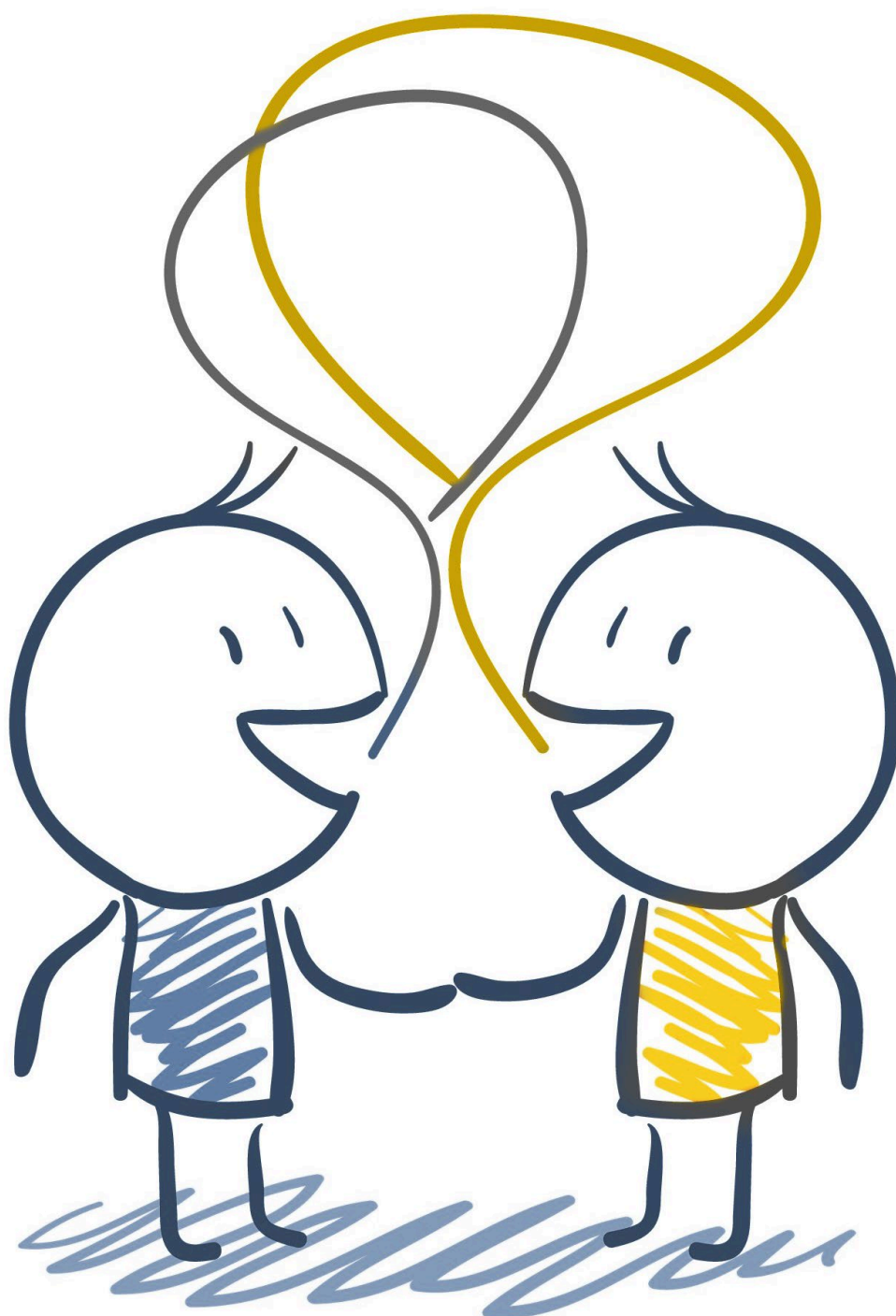

DET GODE
PÅRØRENDESAMARBEJDE

CENTER FOR HANDICAP – BOTILBUD

Et godt pårørendesamarbejde

– hvorfor er det så vigtigt?

Pårørende har en betydningsfuld rolle i de fleste menneskers liv. Som familie er I en meget vigtig ressource for borgerne. Familien kender den udviklingshæmmede person livet igennem.

Det er vores ønske, at I som pårørende føler jer velkomne og anerkendt af personalet, når I er på besøg, og at vores samarbejde med jer altid sker med respekt for den enkelte borgers ret til selvbestemmelse og med respekt for parternes forskellige roller i borgerens liv.

Med dette hæfte er det vores hensigt at fortælle om de rammer, som vi i Center for Handicap samarbejder med jer som pårørende ud fra. Målet er at styrke samspillet og få skabt en begavet brobygning, hvor vi møder hinanden med åbenhed og prøver at forstå hinandens synspunkter.

Vi tager afsæt i Horsens Kommunes "[Vigtige guidelines til det gode pårørendesamarbejde](#)", som vi ser som en rigtig god rettesnor i vores arbejde.

Vi ønsker at styrke den samlede indsats for borgere med handicaps ved i endnu højere grad at inddrage borgerens netværk i samarbejdet.

Hvis der opstår utilfredshed eller uenighed, er det vigtigt at få afgrænset den konkrete problemstilling, så der kan findes en løsning. Vi vil I Center for Handicap gerne skabe en klar forventningsafstemning med jer som pårørende, både i forbindelse med borgerens indflytning, men også løbende efterfølgende. På den måde får vi skabt det bedste afsæt for et godt samarbejde, hvor uenighed ikke udvikler sig til mistillid.

Pårørende eller medarbejder?

- relationen til borgeren er forskellig afhængig af, hvem vi er

Vi har forskellige relationer og opgaver i forhold til borgeren. Det er derfor en vigtig forudsætning for samarbejdet, at både medarbejdere og pårørende har en forståelse for hinandens positioner.

MEDARBEJDERNES VINKEL:

For medarbejderne er det vigtigt, at I som pårørende forstår, at medarbejdere er underlagt nogle bestemte rammer for arbejdet. Det gælder blandt andet en prioritering af opgaver i hverdagen, faglige hensyn og lovgivning mv.

I kan som pårørende have tillid til, at medarbejderne udviser dygtighed i beslutninger og handlinger, og at disse tager afsæt i social- og sundhedsfaglige overvejelser.

DE PÅRØRENDES VINKEL:

For jer som pårørende gælder det, at I har et nært forhold til borgeren præget både af ømhed og personlige forpligtigelser. Nogle pårørende oplever desuden, at omsorgen har en særlig karakter, der rækker langt ud over det tidspunkt, hvor borgeren fysisk er flyttet væk fra familien. Det er vigtigt, at medarbejdere forstår og anerkender det.

Medarbejderen skal betragte de pårørende som betydningsfulde samarbejdspartnere og en naturlig del af arbejdet omkring borgeren.

Som pårørende er du altid velkommen til at spørge ind til de faglige vurdering. Læs mere om det i næste afsnit.

HELHED

RESULTAT

RESPEKT

KVALITET

Hvordan får vi en gensidig god kommunikation?

Det er afgørende vigtigt for os, at der er en god kommunikation mellem os, borgeren og pårørende. Denne kommunikation skal bygge på vores værdier:

HELHED, RESULTAT, RESPEKT og KVALITET

Kommunikationen skal foregå i respekt for alle involverede parter bidrag og intention, gennem åbenhed, troværdighed og ligeværdighed.

Desuden er vi opmærksomme på, at det vi taler om, skal passe til "tid og sted". Det betyder f.eks., at vi ikke taler om andre borgere, i pårørendes eller andre borgers påhør.

- Der skal være **respekt for forskellige holdninger**. På den måde fremmer vi samarbejdet mellem pårørende og medarbejdere.
- Kommunikation skal foregå på et **værdigt niveau** og med **gensidig respekt**. Udvikler kommunikationen sig uhensigtsmæssigt, er medarbejderne instrueret i at henvise til ledelsen, samt afslutte samtalen eller forlade rummet
- Medarbejderne er som udgangspunkt altid parate til at tale med pårørende, men der kan **være forhold** der gør, at det ikke er muligt i nogle situationer
- Al kommunikation blive behandlet i henhold til EU's databeskyttelsesforordning. Det betyder, at al kommunikation, som er relevant for borgerens sag, herunder telefonsamtaler, vil blive **journaliseret**.

Ledelsen definerer rammerne for det pædagogiske arbejde. Vil I gerne have en dialog om rammerne, skal I tage den med ledelsen.

Hvordan løser vi opgaven omkring borgeren?

Vores målsætning er gennem **dialog** og **gensidig respekt** at yde så optimalt et tilbud omkring alle vores borgere som muligt.

Det vil vi blandt andet opnå ved at være **imødekommende** og **understøttende**, omkring samarbejde med pårørende til borgerne.

I det følgende vil vi beskrive, hvilke forhold der i samarbejdet med jer som pårørende er afgørende for, at vi kan løse opgaven så optimalt som muligt, med borgernes håb, mål og drømme, samt oplevelse af mening, i fokus.

Som vigtige elementer i oplevelsen af meningsfuldhed, vil vi arbejde for at sikre, at borgeren oplever mestring og selvstændighed, tilhørsforhold, udvikling og læring.

Borgerens behov i centrum

Center for handicap består af forskellige (bo)tilbud, for mennesker med udviklingshandicaps og varigt nedsat funktionsevne. Fælles for dem alle er, at de skal opleve en rød tråd i hverdagen og betyder, at borgernes behov sættes i centrum for det pædagogiske arbejde.

Kerneopgaven i Center for handicap er:

Med borgeren som vejviser faciliterer vi borgerens trivsel og selvstændige liv

Da vi samtidig er en arbejdsplads hvor medarbejdernes arbejdsmiljø skal være forsvarligt, kan der opstå situationer, hvor det bliver vigtigt at præcisere, at det er medarbejderne i botilbuddet, der planlægger, leder og fordeler arbejdet omkring borgernes dagligdag – under videst muligt hensyntagen til borgernes behov og medarbejdernes arbejdsmiljø.

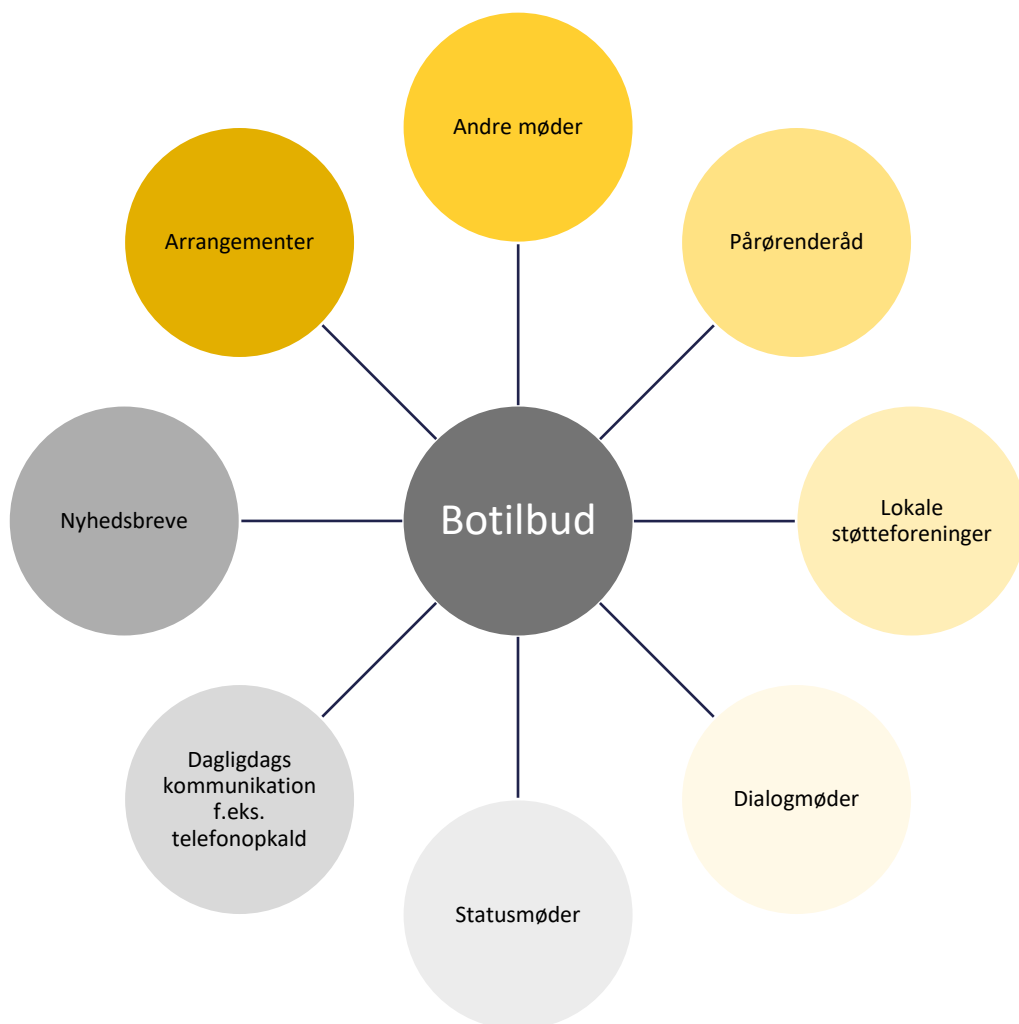
I sidste instans er det ledelsen der træffer disse beslutninger, da det er ledelsen der er ansvarlig for driften.

Tværfagligt arbejde omkring borgeren

For at sikre løsningen af kerneopgaven, arbejder alle medarbejdere i Center for handicap i teams. Dette gør vi bl.a. for at sikre at medarbejderne arbejder tværfagligt, at de har et fagligt rum hvor der sker sparring om opgaverne og at ansvaret for borgeren ligger hos flere medarbejdere.

Hvor og hvordan samarbejder vi?

Samarbejde mellem botilbud og pårørende, sker i mange forskellige sammenhænge og på mange forskellige niveauer:

Herunder er nogle af de mere formelle samarbejdsorganer beskrevet:

STATUSMØDER

Hvert år afholdes der statusmøde på botilbuddet for den enkelte borger, hvor pårørende inviteres, såfremt borgeren ønsker det.

Borgernes sagsbehandler deltager som udgangspunkt hvert andet år.

På statusmødet er det den enkelte borger der er i fokus.

PÅRØRENDERÅD

Ramme:

- **Pårørenderådet bliver orienteret om:**
  - Fælles tiltag i Center for Handicap
  - Væsentlige forhold vedr. dagligdagen
  - Centrets budget
- **Pårørenderådet kan medvirke til**
  - at borgernes interesser tilgodeses på Center niveau
  - at der arrangeres fælles tema-møder for alle pårørende

Der afholdes 2 møder årligt: **1. kvartal og 3. kvartal**

Der kan blandt de pårørende i Center for handicap (botilbud), vælges 1 pårørende pr. afdeling – 7 i alt. Blandt de valgte pårørende, vælger de pårørende en formand af pårørenderådet. Fra Center for Handicap deltager Centerleder og én afdelingsleder

- **Forud for pårørenderådsmøderne:**
  - Dagsorden udarbejdes
    - Alle pårørende er velkomne til at fremsende punkter til dagsordenen
  - Formand for pårørenderådet laver, 1 måned forud for mødet, udkast til dagsorden og inviterer Centerleder til drøftelse af indhold
  - Formand for pårørenderådet og Centerleder laver endelig dagsorden færdig i fællesskab
  - Centerleder sender dagsorden ud til alle pårørende
- **Under pårørenderådsmøderne:**
  - Ledelsen fra Center for Handicap skriver referat af mødet
  - Referatet godkendes som afslutning på mødet
- **Efter pårørenderådsmøderne:**
  - Centerleder sender referat ud til alle pårørende i Center for Handicap, inden for 14 dage efter mødets afholdelse

Pårørenderådet har hele Centret i fokus.

LOKALE STØTTEFORENINGER

Hvis I har lyst, kan I danne en lokal støtteforening på de enkelte botilbud. Medlemmerne af støtteforeningen beslutter selv, hvor ofte de vil mødes, om der skal være en dagsorden mv.

Hvad kan en støtteforenings opgaver være?

- arrangere fester, arrangementer og lignende i de enkelte afdelinger - i samarbejde med borgerne.
- fungere som pårørende-støtte, hvor der udveksles råd og vejledning i forhold til at have en pårørende, der har et udviklingshandicap.

Hvordan kan I inddrage afdelingslederen?

- I kan (i rimeligt omfang) invitere afdelingslederen ind til afklaring af forskellige tiltag og planlægning af aktiviteter. I skal informere om, hvad støtteforeningen ønsker at drøfte med afdelingslederen.
Husk at invitere afdelingslederen i god tid!
- Afdelingslederen kan hjælpe med at etablere de lokale støtteforeninger, hvis de pårørende har behov for støtte her til. F.eks. til at sende invitationer ud til tilbuddets pårørende, støtte op om arrangementer, udlåne lokaler til pårørendeforeningen når de skal mødes mv.

Pårørendeforeningen har det enkelte tilbud og borgere/pårørende på tilbuddet, i fokus.

DIALOGMØDER

På alle botilbud inviteres pårørende til dialogmøder 2 gange årligt. Afdelingsleder deltager sammen med et par medarbejdere.

På dialogmøderne orienteres der om lokale forhold, eksempelvis ændringer i personalegruppen, lokale fokusområder og andre aktuelle ting.

På dialogmøderne er det den enkelte afdeling der er i fokus.

NYHEDSBREVE

Nyhedsbreve sendes ud af afdelingslederen min. 2 gange om året og ellers, når der er andet der er nødvendigt at orientere om på skrift.

Centerleder sender også to nyhedsbreve ud om året – op til jul og op til sommerferien.

Hvad siger lovgivningen omkring pårørendesamarbejde?

I arbejdet med borgere og pårørende til borgere i botilbud er det vigtigt løbende at være opmærksom på de juridiske rammer, der arbejdes indenfor.

Ifølge lovgivningen skal hjælpen tilrettelægges ud fra den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte:

Hjælpen skal ydes i overensstemmelse med den afgørelse, kommunen har truffet om hjælp til den enkelte borger, og borgeren skal have mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddet (Serviceloven § 1, stk. 3, punkt 2).

Inddragelse af pårørende eller andre

Kommunalbestyrelsen skal undersøge, om der er "pårørende eller andre", der kan inddrages i varetagelsen af interesserne for en person med betydelig nedsat psykisk funktionsevne (jævnfør Servicelovens § 82, stk. 2).

Det kan eksempelvis være en ægtefælle, samboer, søskende, børn, en værge eller andre, der er i nær kontakt med den pågældende, som kender pågældende godt, har et nært tilknytningsforhold til den pågældende, og som kan varetage den pågældendes interesser (se [vejledningen til bestemmelsen \(pkt. 14\)](#)).

De pårørende skal inddrages, uden at de overtager pågældendes egen selvbestemmelsesret.

Center for Handicap

Job og Velfærd (JV)

Ane Staunings Vej 4

8700 Horsens